

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 131/2016-49

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júna 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátkou [REDAKČNÝ ZNAČENIE], advokátska kancelária, [REDAKČNÝ ZNAČENIE], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 85/2005 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČNÝ ZNAČENIE] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 85/2005 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava IV prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 85/2005 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava IV je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 296,44 € (slovom dvestodeväťdesiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet jeho právnej zástupkyne [REDAKOVANÉ], advokátska kancelária, [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 131/2016 z 15. marca 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listiny“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 85/2005 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«... Sťažovateľ... 28. 2. 2005 podal na Okresnom súde Bratislava IV žalobu na náhradu škody na stratu na zárobku a sťaženie spoločenského uplatnenia. Základom nároku je ujma na zdraví sťažovateľa, ktorú utrpel pri pracovnom úraze. Konanie sa vedie pred OS Bratislava IV pod spisovou značkou 7C/8/2005.

... Konanie pred súdom bolo prerušené od 10. 3. 2008 do 25. 2. 2011.

... Dňa 20. 6. 2011 podal navrhovateľ sťažnosť na preťahy v konaní. Okresný súd Bratislava IV sťažovateľovi listom z 22. júla 2011 oznámil, že jeho sťažnosť považuje za dôvodnú.

... Dňa 11. 3. 2015 sťažovateľ opätovne podal sťažnosť na preťahy v konaní, s vymedzením konkrétnych období nečinnosti.

... Listom zo 14. 4. 2015 súd sťažovateľovi oznámil, že jeho sťažnosť je dôvodná a ospravedlnila sa sťažovateľovi za vzniknuté preťahy s uvedením objektívnych dôvodov.

... V období od 14. 4. 2015 do dnešného dňa nemá sťažovateľ vedomosť o tom, že by súd v jeho veci konal, nebol mu doručený ani znalecký posudok, hoci od nariadenia znaleckého dokazovania uplynul čas postačujúci na vypracovanie znaleckého posudku. ...

Sťažovateľ môže mať ako osoba pochopenie pre nedostatočné personálne zabezpečenie súdov a (individuálnu či celkovú) preťaženosť sudcov a pracovníkov súdneho aparátu vysokým nárastom (prípadne zložitou) sporov; vyriešenie tejto otázky však považuje za úlohu štátu, v zmysle jeho povinnosti zabezpečiť základné funkcie štátu, a nie za ústavne ospravedlniteľný dôvod na porušovanie individuálnych základných práv sťažovateľa...

Sťažovateľ sa okrem konštatovania porušenia práv domáha aj poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 10.000 EUR, slovom desaťtisíc eur, s tým, že táto suma zohľadňuje závažnosť a celkové trvanie porušovania jeho garantovaných práv, a tiež význam sporu pre sťažovateľa.

Primeranosť požadovaného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje takto:

1. Sťažovateľ tvrdí, že doba, po ktorú konanie trvá, nie je primeraná charakteru sporu, ktorý je v zmysle koncepcie troch rýchlostí sporom s osobitnou rýchlosťou konania z dôvodu, že ide o nárok uplatnený v súvislosti s poškodením zdravia sťažovateľa.

2. Neprimerane dlhé trvanie sporu významne zhoršuje pozíciu sťažovateľa ako účastníka konania, pretože plynie doba archívnej úschovy listín, sťažuje sa možnosť dokazovania svedeckými výpoveďami, pretože niektorí z do úvahy pripadajúcich svedkov vzhľadom na odstup času a zhoršenie zdravotného stavu vyplývajúce z veku a chorôb, nemôžu poskytnúť hodnovernú svedeckú výpoveď, a veľký problém mal aj so zabezpečením súdom žiadaných účtovných dokladov, pretože došlo k zmene štruktúry podnikateľa aj zmene dodávateľa účtovníckych prác a externej archivácii dokladov bývalého zamestnávateľa. Usudzujúc zo správania odporcu v konaní, reálne hrozí aj zánik obchodnej spoločnosti odporcu, čím by sa aj pre sťažovateľa pozitívny výrok súdu stal prakticky nevyhnutným.

3. Sťažovateľ je osobou invalidnou, teda úradne deklarovanou za osobu s poruchou zdravia. Pre svoj vek a zdravotný stav vyjadruje aj obavu, že sa skončenia súdneho konania ani nemusí dožiť.

4. Žalovaný nárok má finančne kompenzovať ujmu, ktorá sťažovateľovi v dôsledku pracovného úrazu a v súvislosti s ním vznikla. Napriek svojmu zdravotnému postihnutiu a výrazným deficitom pociťovaným v bežnom živote sa sťažovateľ doteraz nedočkal primeranej kompenzácie, ktorá by mu umožnila aspoň čiastočne zlepšiť kvalitu jeho života...

Sťažovateľ si nie je vedomý, že by významne prispel k vytykávaným porušeniam svojich základných práv. Dôvod omeškania s predložením súdom žiadaných dokladov vysvetľuje sťažovateľ v článku IV bod 2 tejto sťažnosti.

K hodnoteniu zložitosti veci uvádza, že nejde o raritný druh sporu, ale o pomerne bežnú súčasť rozhodovacej agendy súdov, teda vec neovplyvnenú prítomnosťou zahraničného prvku, veľkého počtu účastníkov, zámenami účastníkov či zmenami návrhu a pod...»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„I. Okresný súd Bratislava IV v konaní spisová značka 7C/85/2005 porušil základné práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v zmysle jeho dodatkových protokolov, článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na verejné prejednanie veci v primeranej lehote v jeho

prítomnosti, a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd na prejednanie veci bez zbytočných prietahov.

II. Ústavný súd SR prikazuje Okresnému súdu Bratislava IV, aby v konaní spisová značka 7C/85/2005 konal bez zbytočných prietahov, s rešpektovaním základných práv sťažovateľa.

III. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10000 EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia v konaní a ústavnej sťažnosti, ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť k rukám právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov po právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval okresný súd na vyjadrenie sa k sťažnosti.

Predsedička okresného súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadrila podaním sp. zn. Spr. 3209/2016 doručenej ústavnému súdu 28. apríla 2016. Uviedla, že zo sťažnostného spisu Spr. 2039/2015 zistila, sťažnosť sťažovateľa bola vyhodnotená ako dôvodná. Posudzovaným obdobím bolo obdobie do 14. apríla 2015. K predĺženiu namietaného konania podľa nej prispel svojim správaním aj samotný sťažovateľ, pretože doklady, ktoré mali byť podkladom pre znalecké dokazovanie, boli okresnému súdu zaslané až na základe výzvy z 24. marca 2014, a to až pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty. Až po doložení potrebných listinných dôkazov mohol súd nariadiť znalecké dokazovanie, výkon ktorého súdom ustanovený znalec odmietol vykonať pre pracovnú vyťaženosť.

V ďalšom predsedníčka okresného súdu uviedla: „Nakoľko bola vyššia súdna úradníčka [REDAKOVANÉ] práceneschopná od mája 2014 do septembra 2014, a v oddelení vzhľadom na množstvo pridelených vecí, zákonný sudca vybavoval agendu podľa svojich schopností a možností, až po pridelení nového vyššieho súdneho úradníka, uznesením zo dňa 22. 12. 2014 súd ustanovil nového súdneho znalca...“

Podľa vyjadrenia predsedníčky okresného súdu „súd prejavil aktívny postoj za účelom odstránenia prietahov aj na základe prijatých opatrení na nápravu tohto stavu, súd od posledného prešetrenia dňa 14. 04. 2015 vykonával priebežne úkony smerujúce k rozhodnutiu v merite veci. Podaná sťažnosť tak bola efektívna a splnila účel.

Je pravdou, že doterajšia činnosť tunajšieho súdu v namietanom konaní síce nebola optimálna (keďže v jeho doterajšom priebehu došlo aj k obdobiam nečinnosti Okresného súdu Bratislava IV), avšak po podaní sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch predsedovi okresného súdu a zaradením konania do režimu sledovania došlo k náprave a v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu sa v namietanom konaní priebežne konalo..

Poukazujem na to, že vzniknuté prietahy v predchádzajúcich obdobiach boli zapríčinené najmä z objektívnych príčin v súvislosti s personálnymi zmenami zákonných sudcov, keď vo veci došlo spolu k siedmim zmenám zákonných sudcov, z ktorých každý sa musel s vecou oboznámiť.“. Predsedníčka okresného súdu poukázala na sťažovateľov podiel na prietahoch v konaní, ktorý svojím správaním i nepredložením dokladov rozhodujúcich pre ďalší postup, ako aj neúčastou na pojednávaniach tiež prispel k celkovej dĺžke konania. Navrhla, aby ústavný súd konštatoval, že sťažovateľom označené práva porušené neboli. Predsedníčka okresného súdu zároveň oznámila, že súhlasí, aby ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Sťažovateľ napriek výzve ústavného súdu k vyjadreniu okresného súdu v lehote nezaujal stanovisko.

II.

Z obsahu sťažnosti a predloženého súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 7 C 85/2005 ústavný súd zistil takýto priebeh napadnutého konania:

- 1. marca 2005 sťažovateľ doručil okresnému súdu žalobu o náhradu škody za stratu na zárobku a za sťaženie spoločenského uplatnenia proti žalovanému [REDACTED].

- 7. júna 2005 okresný súd vyzval žalovaného, aby sa v lehote 30 dní vyjadril k žalobe.

- 12. júla 2005 žalovaný sa vyjadril k žalobe.
- 28. júla 2005 vyzval okresný súd [REDAKOVANÉ] na predloženie plnej moci, ktorá ho oprávňuje zastupovať žalovaného.
- 9. augusta 2005 zaslal [REDAKOVANÉ] okresnému súdu plnú moc na zastupovanie žalovaného.
- 8. marca 2006 sa konalo na okresnom súde pojednávanie – sťažovateľ a jeho právny zástupca boli prítomní, žalovaný nebol prítomný. Okresný súd uznesením pripustil vstup ďalšieho účastníka do konania na strane odporcu a pojednávanie odročil na 22. máj 2006.
- 19. mája 2006 požiadal právny zástupca sťažovateľa o odročenie pojednávania nariadeného na 8. marec 2006 z dôvodu naliehavej pracovnej cesty.
- 22. mája 2006 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktoré sa nedostavili účastníci konania, a okresný súd uznesením preto pojednávanie odročil na 18. október 2006.
- 29. mája 2006 Sociálna poisťovňa súdu ako vedľajší účastník konania doručila stanovisko k veci.
- 18. októbra 2006 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ ani jeho právny zástupca neboli prítomní, za žalovaného bol prítomný jeho právny zástupca. Pojednávanie bolo odročené na 21. február 2007.
- 27. októbra 2006 Sociálna poisťovňa doručila ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní konanom 18. októbra 2006.
- 17. januára 2007 Sociálna poisťovňa opätovne doručila vyjadrenie k veci.
- 21. februára 2007 sťažovateľ navrhol odročiť pojednávanie na neurčito, pretože zvažuje prípadné späťvzatie žaloby a mimosúdne vybavenie veci.
- 21. februára 2007 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ ani jeho právny zástupca neboli prítomní. Žalovaný bol prítomný, vedľajší účastník bol prítomný. Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že súd bude zisťovať, či došlo k mimosúdnejmu urovnaniu.
- 27. februára 2007 vyzval okresný súd právneho zástupcu sťažovateľa, aby oznámil, či došlo k mimosúdnejmu zmieru medzi účastníkmi konania.

- 12. apríla 2007 sťažovateľ okresnému súdu oznámil, že mu žalovaný dosiaľ potvrdenie o priemernom zárobku neposlal, a preto požiadal o predĺženie termínu pre účely mimosúdneho vybavenia veci.

- 4. júla 2007 okresný súd žiadal právneho zástupcu žalobcu o oznámenie, či došlo k mimosúdnej dohode medzi účastníkmi.

- 19. júla 2007 sťažovateľ oznámil, že doteraz nedošlo k mimosúdnej urovnaniu sporu, pretože žalovaný neposlal potvrdenie o priemernom zárobku žalobcu počas trvania pracovného pomeru. Žalobca žiadal okresný súd, aby vyzval žalovaného na zaslanie požadovaného dokladu.

- 22. augusta 2007 vyzval okresný súd žalovaného, aby oznámil súdu, z akého dôvodu nezaslal sťažovateľovi doklady, ktoré potrebuje na písomnú dohodu.

- 31. októbra 2007 sa právny zástupca žalovaného vyjadril k výzve okresného súdu v tom zmysle, že klienta na predloženie požadovaných dokladov urgovali.

- 15. januára 2008 vyzval okresný súd právneho zástupcu sťažovateľa na oznámenie, či došlo medzi účastníkmi konania k uzavretiu mimosúdnej dohody.

- 23. januára 2008 žalobca požiadal okresný súd o prerušenie konania do vybavenia jeho úrazovej renty, kde v prípade jej priaznivého vybavenia by mohlo dôjsť k späťvzatiu návrhu.

- 10. marca 2008 rozhodol okresný súd uznesením o tom, že konanie sa prerušuje do rozhodnutia o žiadosti sťažovateľa Sociálnou poisťovňou.

- 16. októbra 2008 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa o oznámenie, či už bolo rozhodnuté o úrazovej rente žalobcu.

- 7. novembra 2008 oznámil právny zástupca sťažovateľa okresnému súdu, že o úrazovej rente zatiaľ nebolo rozhodnuté.

- 2. apríla 2009 vyzval okresný súd právneho zástupcu sťažovateľa o oznámenie, či už bolo rozhodnuté o žiadosti jeho klienta o úrazovú rentu.

- 16. apríla 2009 oznámil právny zástupca sťažovateľa okresnému súdu, že o žiadosti na priznanie úrazovej renty dosiaľ nebolo rozhodnuté, pretože žalovaný nepredložil niektoré doklady potrebné na doloženie žiadosti napriek tomu, že bol o to opakovane žiadaný.

- 4. septembra 2009 okresný súd znova vyzval právneho zástupcu sťažovateľa o oznámenie, či bolo rozhodnuté o úrazovej rente jeho klienta.

- 11. septembra 2009 právny zástupca sťažovateľa oznámil súdu, že dosiaľ nebolo rozhodnuté o úrazovej rente jeho klienta z toho dôvodu, že žalovaný nepredložil doklady potrebné na doloženie k žiadosti. Preto bola požiadaná Sociálna poisťovňa, aby sama zabezpečila tento doklad.

- 20. apríla 2010 okresný súd vyzval Sociálnu poisťovňu, aby sa vyjadrila, či bolo rozhodnuté o priznaní úrazovej renty žalobcu.

- 20. apríla 2010 vyzval okresný súd právneho zástupcu žalovaného, aby zaslal okresnému súdu pracovnú zmluvu medzi sťažovateľom a žalovaným.

- 21. mája 2010 právny zástupca žalovaného sa vyjadril k výzve okresného súdu z 20. apríla 2010 v tom zmysle, že z dôvodu zmeny štatutárneho orgánu a spoločníka žalovaného sa nevie žiadnym spôsobom skontaktovať so žalovaným a získať potrebné dokumenty. Zároveň žiadal o predĺženie sudcovskej lehoty, kým sa mu nepodari skontaktovať so žalovaným.

- 27. mája 2010 oznámila Sociálna poisťovňa okresnému súdu, že vo veci žiadosti o priznanie úrazovej renty dosiaľ nebolo vydané rozhodnutie.

- 15. júna 2010 okresný súd oznámil právnenému zástupcovi žalovaného, že mu predlžuje sudcovskú lehotu do 23. júla 2010, v rámci ktorej bude povinný zaslať súdu potrebné dokumenty.

- 15. júna 2010 okresný súd žiadal Sociálnu poisťovňu o vyjadrenie, či bola podaná žiadosť o priznanie úrazovej renty zo strany sťažovateľa, a ak áno, v akom štádiu sa rozhodovanie o rente nachádza.

- 14. júla 2010 podala Sociálna poisťovňa okresnému súdu vyjadrenie, v ktorom oznámila, že konanie o priznanie úrazovej renty bolo zastavené z dôvodu neodstránenia nedostatkov podania.

- 12. augusta 2010 okresný súd vyzval Sociálnu poisťovňu o zaslanie právoplatného rozhodnutia o zastavení konania.

- 23. augusta 2010 podal žalovaný okresnému súdu vyjadrenie k výzve z 15. júna 2010.

- 6. septembra 2010 Sociálna poisťovňa zaslala okresnému súdu rozhodnutie o zastavení konania.

- 25. februára 2011 okresný súd uznesením rozhodol, že v konaní, ktoré bolo prerušené uznesením č. k. 7 C 85/2005-68 z 10. marca 2008, sa 25. februára 2011 pokračuje.

- 18. mája 2011 okresný súd zrušil pojednávanie nariadené na 21. jún 2011 z dôvodu neprítomnosti sudkyne (odchod sudkyne na materskú dovolenku).

- 25. mája 2011 právny zástupca žalovaného ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 20. máj 2011 z dôvodu, že sa mu nepodarilo skontaktovať so štatutárnym zástupcom žalovaného.

- 21. júna 2011 okresný súd nariadil pojednávanie na 6. október 2011 a predvolal účastníkov konania.

- 6. októbra 2011 sa konalo na okresnom súde pojednávanie. Účastníci neboli prítomní. Bolo odročené na 2. február 2012.

- 6. októbra 2011 právny zástupca žalovaného vypovedal splnomocnenie žalovanému z dôvodu, že sa so žalovaným ani s jeho právnym zástupcom nevedel skontaktovať.

- 1. februára 2012 oznámila [REDAKOVANÉ], že prevzala právne zastupovanie sťažovateľa, ospravedlnila jeho neúčast' na pojednávaní (PN) nariadenom na 2. február 2012 a žiadala konajúci súd o odročenie pojednávania. Zároveň žiadala poskytnutie sudcovskej lehoty v dĺžke 60 dní pre účely jednanja s odporcom o možnosti mimosúdneho riešenia sporu.

- 2. februára 2012 sa konalo na okresnom súde pojednávanie. Účastníci neboli prítomní. Sťažovateľ sa ospravedlnil z dôvodu práceneschopnosti. Okresný súd pojednávanie odročil na 16. apríl 2012.

- 3. februára 2012 vyzval okresný súd sťažovateľa, aby do spisu doložil potvrdenie lekára, že mu zdravotný stav nedovoľuje zúčastniť sa súdneho pojednávania.

- 16. apríla 2012 právna zástupkyňa sťažovateľa oznámila, že sa im dosiaľ nepodarilo skontaktovať so žalovaným vo veci mimosúdnej dohody, požiadala o predĺženie lehoty na ďalších 60 dní a o odročenie pojednávania, ktoré bolo nariadené na 16. apríl 2012.

- 16. apríla 2012 sa konalo pojednávanie. Účastníci neboli prítomní. Bolo odročené na neurčito s tým, že súd poskytne lehotu 60 dní na mimosúdnu dohodu.

- 21. júna 2012 okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa o oznámenie, či medzi účastníkmi došlo k mimosúdnej dohode a či trvá na podanej žalobe alebo berie návrh späť.

- 4. septembra 2012 urgoval okresný súd právnu zástupkyňu sťažovateľa, pretože nereagovala na predošlú výzvu z 21. júna 2012 a znova ju vyzval na oznámenie po hrozbou poriadkovej pokuty.

- 17. októbra 2012 právna zástupkyňa žalobcu oznámila súdu, že medzi stranami sporu nedošlo k mimosúdnej dohode, pričom k riešeniu by prispela ochota žalovaného predložiť potvrdenie o mzde, preto navrhla súdu, aby žalovanému uložil takúto povinnosť.

- 6. decembra 2012 [REDAKOVANÉ] oznámila súdu prevzatie právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka.

- 15. februára 2013 požiadal okresný súd o súčinnosť žalovaného, konkrétne o poskytnutie mzdových listov sťažovateľa, pričom súčasne žalovaného upozornil na možnosť uloženia poriadkovej pokuty.

- 8. apríla 2013 požiadal okresný súd Obvodné oddelenie Policajného zboru Rohožník o súčinnosť pri doručení zásielky do vlastných rúk žalovanému, konateľovi [REDAKOVANÉ] a zároveň o prešetrenie jeho pobytu.

- 30. apríla 2013 Obvodné oddelenie Policajného zboru Rohožník zaslalo okresnému súdu oznámenie o tom, že konateľ žalovaného si zásielku prevzal a býva na uvedenej adrese.

- 21. mája 2013 okresný súd uznesením uložil žalovanému poriadkovú pokutu vo výške 350 €.

- 28. mája 2013 nariadil okresný súd pojednávanie na 26. jún 2013.

- 26. júna 2013 sa konalo na okresnom súde pojednávanie. Účastníci neboli prítomní. Zásielka pre odporcu bola vrátená s poznámkou neznámy, právny zástupca sťažovateľa nemal vykázané doručenie. Bolo odročené na 17. september 2013.

- 16. septembra 2013 podala okresnému súdu právna zástupkyňa sťažovateľa žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie s pojednávaniami na Okresnom súde Komárno.

- 16. septembra 2013 okresný súd oznámil zrušenie pojednávania nariadeného na 17. september 2013.

- 17. septembra 2013 okresný súd nariadil pojednávanie na 25. november 2013.

- 25. novembra 2013 sa konalo pojednávanie na okresnom súde. Sťažovateľ a jeho právna zástupkyňa boli prítomní. Žalovaný ani jeho právny zástupca neboli prítomní. Vedľajší účastník bol prítomný. Pojednávanie prebehlo vo veci samej. Bolo odročené na 9. január 2014.

- 27. novembra 2013 zaslal vedľajší účastník vyjadrenie k mzde sťažovateľa za rozhodné obdobie ne účely výpočtu náhrady na strate na zárobku.

- 6. decembra 2013 vedľajší účastník podal okresnému súdu vyjadrenie, podľa ktorého priemerný hrubý zárobok uvedený v podaní z 27. novembra 2013 nie je možné použiť pri invalidite, kde sa zisťuje pravdepodobný zárobok.

- 11. decembra 2013 nariadil okresný súd pojednávanie na 9. január 2014.

- 11. decembra 2013 vyzval okresný súd žalovaného na doručenie dokladu potvrdzujúceho mzdu sťažovateľa, pričom výzvu doručoval prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru Rohožník.

- 9. januára 2014 oznámilo Obvodné oddelenie Policajného zboru Rohožník okresnému súdu, že odporca si zásielku prevzal a podpísal doručenkou.

- 9. januára 2014 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ nebol prítomný, prítomná bola jeho právna zástupkyňa. Žalovaný nebol prítomný. Vedľajší účastník bol prítomný. Bolo odročené na neurčito na účely ustanovenia súdneho znalca pre výpočet pravdepodobného zárobku žalobcu.

- 24. marca 2014 okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa na predloženie listinných dokladov o zárobku žalobcu spolu s otázkami, ktoré žiada, aby súd znalcovi položil.

- 7. apríla 2014 právna zástupkyňa sťažovateľa zaslala súdu doklady o mzde a zamestnaní jej mandanta.

- 7. apríla 2014 sťažovateľ doplnil svoju účastnícku výpoveď.

- 19. mája 2014 okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie a za znalca ustanovil [REDAKOVANÉ] z odboru ekonómie a manažmentu, odvetvia účtovníctva a daňovníctva.

- 9. júna 2014 oznámil [REDAKOVANÉ] okresnému súdu, že odmieta vykonať znalecký posudok z dôvodu pracovnej vyťaženia.

- 8. augusta 2014 žiadala právna zástupkyňa sťažovateľa o informáciu, kedy je predpoklad vyhotovenia znaleckého posudku.
- 8. septembra 2014 okresný súd oznámil účastníkom konania, že znalec odmietol vykonať posudok.
- 22. decembra 2014 okresný súd uznesením rozhodol o tom, že ustanovuje [REDAKOVANÉ] z odboru ekonómie a manažmentu.
- 23. februára 2015 žiadala právna zástupkyňa sťažovateľa okresný súd o informáciu predpokladaného dátumu vyhotovenia znaleckého posudku.
- 25. februára 2015 okresný súd právnu zástupkyňu sťažovateľa vyrozumel mailom, že bola ustanovená nová znalkyňa.
- 17. marca 2015 sa zákonná sudkyňa vyjadrila k sťažnosti sťažovateľa, ktorú nepovažovala za odôvodnenú.
- 24. marca 2015 okresný súd zaslal spis na vyhotovenie znaleckého posudku [REDAKOVANÉ].
- 17. septembra 2015 doručila znalkyňa súdu znalecký posudok.
- 22. októbra 2015 vyzval okresný súd účastníkov konania, aby sa vyjadrili k znaleckému posudku.
- 22. októbra 2015 okresný súd nariadil pojednávanie na 3. december 2015.
- 30. októbra 2015 okresný súd priznal znalkyni znalečné.
- 12. novembra 2015 vyjadrenie vedľajšieho účastníka k znaleckému posudku.
- 3. decembra 2015 sa konalo na okresnom súde pojednávanie. Sťažovateľ nebol prítomný. Prítomná bola jeho právna zástupkyňa, žalovaný nebol prítomný. Vedľajší účastník bol prítomný. Prebehlo vo veci samej. Bolo odročené na 22. február 2016.
- 3. decembra 2015 uložil okresný súd uznesením uložil znalkyni [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vypracovanie dodatku k znaleckému posudku.
- 4. decembra 2015 odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu zo 7. decembra 2015.
- 3. februára 2016 bol doručený znalecký posudok a vyúčtovanie.
- 18. februára 2016 právna zástupkyňa sťažovateľa požiadala o odročenie pojednávania podľa § 119 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) – nemožnosť oboznámiť sa s výsledkami dokazovania.

- 18. februára 2016 pokyn sudcu podľa § 119 OSP – oznámenie o zmene termínu pojednávania na 14. marec 2016.

- 19. februára 2016 okresný súd vyzval účastníkov na vyjadrenie sa k znaleckému posudku.

- 22. februára 2016 sa uskutočnilo pojednávanie. Bolo odročené na 14. marec 2016.

- 14. marca 2016 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ ani jeho právna zástupkyňa neboli prítomní (pojednávanie bolo odročené na návrh právnej zástupkyne sťažovateľa, ktorá sa napriek vyzve súdu do dňa pojednávania nevyjadrila ani k znaleckému posudku).

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, čl. 38 ods. 2 listiny, podľa ktorého každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti, a čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a obdobne aj čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným

prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pri posudzovaní právnej a faktickej zložitosti veci ústavný súd uzavrel, že konanie vzhľadom na jeho predmet, t. j. rozhodovanie o návrhu na náhradu škody spôsobenej ublížením na zdraví, má pre s'ťažovateľa nepochybne mimoriadny význam, čo v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu vyžaduje od všeobecných súdov zvýšenú starostlivosť (m. m. II. ÚS 125/06, II. ÚS 53/04, IV. ÚS 366/2011, IV. ÚS 151/04, IV. ÚS 9/05, III. ÚS 329/2011, IV. ÚS 664/2013, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Stefanova proti Bulharsku z 11. 1. 2007).

Pokiaľ ide o posúdenie právnej zložitosti veci, ústavný súd poukazuje na to, že vec tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade nie je mimoriadne právne zložitá. Podklad pre rozhodnutie tvorí súdnou praxou ustálená a bežne používaná právna úprava. Výklad a používanie tejto právnej úpravy je stabilizovaný a na predmetný spor sa vzťahuje dostatok judikatúry všeobecných súdov.

Ústavný súd pripúšťa určitú mieru skutkovej zložitosti veci s ohľadom na uplatnené nároky z dôvodu škody na zdraví (bolestné, náhrada za stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti, vecná škoda a úrazová renta) a ich povahu (m. m. IV. ÚS 664/2013).

2. V konaní o sťažnosti namietajúcej porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na priebehu konania podieľal aj samotný sťažovateľ.

Z prehľadu úkonov okresného súdu je zjavné, že sťažovateľ nepredložil potrebné listinné dôkazy spolu s návrhom na začatie konania, následkom čoho musel byť prostredníctvom jeho právnej zástupkyne vyzývaný na ich doloženie. Sťažovateľ niekoľkokrát žiadal o odročenie pojednávania a nariadených pojednávanií sa zväčša nezúčastňoval. Až po výzve súdu pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty § 53 OSP adresovanej sťažovateľovi, aby doručil listinné dôkazy pre účely znaleckého dokazovania, tieto doručila jeho právna zástupkyňa takmer 9 rokov po podaní návrhu na súd.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že k právu účastníka konania na efektívny, rýchly a účelný postup súdu v konaní pristupuje aj jeho procesná povinnosť prispievať k dosiahnutiu účelu súdneho konania včasným reagovaním na pokyny súdu a oznámením potrebných skutočností. Keďže túto povinnosť sťažovateľ dôsledne neplnil, aj sám prispieval k prieťahom v namietanom konaní.

Na druhej strane tak sťažovateľ nepostupoval svojvoľne, ale z dôvodu, že zabezpečiť súdom žiadané účtovné doklady mohol len v spolupráci s odporcom, u ktorého medzitým došlo k zmene štruktúry aj zmene dodávateľa účtovníckych prác a externej archivácii dokladov. Sťažovateľ preto len s veľkými ťažkosťami mohol plniť výzvy konajúceho súdu.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa bol postup okresného súdu v namietanom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Z prehľadu úkonov okresného súdu je zjavné, že celé konanie je poznačené

neefektívnosťou. Konajúci súd opakovane bezúspešne vyzýval účastníkov na doloženie rôznych listinných dôkazov. Hrozbu poriadkovej pokuty použil až po 7 rokoch konania a prvú pokutu uložil až 8 rokov od začatia konania.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 127/08, III. ÚS 152/08), podľa ktorej je neprijateľné, aby právna neistota sťažovateľa v napadnutom konaní nebola odstránená ani po uplynutí viac ako 11 rokov od začatia konania, a to aj napriek tomu, že od marca 2008 do februára 2011 bolo konanie prerušené.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd nepovažuje za potrebné osobitne skúmať ďalšie (ne)vykonané procesné úkony. Berúc do úvahy celý doterajší priebeh napadnutého konania konštatuje, že neefektívnym postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 85/2005 došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € s odôvodnením, že neprimerane dlhé trvanie sporu významne zhoršuje jeho pozíciu ako účastníka konania, pretože plynie doba archívnej úschovy listín, sťažuje sa možnosť dokazovania svedeckými výpoveďami, pretože niektorí zo svedkov, ktorí prichádzajú do úvahy vzhľadom na odstup času a zhoršenie zdravotného stavu vyplývajúce z veku a chorôb, nemôžu poskytnúť hodnovernú svedeckú výpoveď, a veľký problém mal aj so zabezpečením súdom žiadaných účtovných dokladov, pretože došlo k zmene štruktúry podnikateľa aj zmene dodávateľa účtovníckych prác a externej archivácii dokladov bývalého zamestnávateľa. Usudzujúc zo správania odporcu v konaní reálne hrozí aj zánik obchodnej spoločnosti odporcu, čím by sa aj pre sťažovateľa pozitívny výrok súdu stal prakticky nevymožiteľným. *„Sťažovateľ je invalidnou osobou a pre svoj vek a zdravotný stav vyjadruje aj obavu, že sa skončenia súdneho konania ani nemusí dožiť. Žalovaný nárok má finančne kompenzovať ujmu, ktorá sťažovateľovi v dôsledku pracovného úrazu a v súvislosti s ním vznikla. Napriek svojmu zdravotnému postihnutiu a výrazným deficitom pociťovaným v bežnom živote sa sťažovateľ doteraz nedočkal primeranej kompenzácie, ktorá by mu umožnila aspoň čiastočne zlepšiť kvalitu jeho života...“*

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, ktorú považoval za primeranú doterajšej dĺžke konania s ohľadom na jeho predmet, správanie sa účastníka, ako aj postup súdu v danej veci.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní o jeho sťažnosti advokátkou [REDACTED]. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2015 predstavuje spolu s režijným paušálom (2 x 8,39 €) sumu 296,44 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2016